

COACHING IN TECHNOLOGY AND ENTREPRENEURSHIP TRAINING

Desislava Alexandrova

South-West University Neofit Rilski Blagoevgrad, Bulgaria, aleksandrova.desi@abv.bg

Abstract: Coaching is a new field in pedagogical practice. It is associated with coaching skills of active listening, asking questions, showing interest in students, creating a supportive environment, giving feedback to increase students' self-awareness and responsibility. The paper presents the results from an expert evaluation of the application of coaching skills in technology and entrepreneurship training in the 7th, 8th, and 9th grades. Twenty experts with knowledge and qualifications in coaching and technology and entrepreneurship training took part in the study. An expert rubric consisting of six questions was used for that purpose. The experts made their evaluation using a three-point scale: low degree, average degree, and high degree. The analysis of the results from the expert evaluation shows that the experts assessed the possibility for application of coaching skills in technology and entrepreneurship training as viable to an average/high degree.

Keywords: coaching, expert evaluation, technology and entrepreneurship training

КОУЧИНГ В ОБУЧЕНИЕТО ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

Десислава Александрова

Югозападен университет „Неофит Рилски“ Благоевград, България, aleksandrova.desi@abv.bg

Резюме. В педагогическата практика коучинга е ново направление. Свързва се с коучинг уменията за активно слушане, задаване на въпроси, проява на интерес към учениците, създаване на подкрепящата среда, даване на обратна връзка с цел повишаване на самосъзнанието и отговорността на учениците. В статията са представени резултатите от експертна оценка за приложението на коучинг умения в обучението по технологии и предприемачество в VII, VIII, IX клас. В проучването участват 20 експерта с познания и квалификация в областта на коучинга и в обучението по технологии и предприемачество. За целите на изследването се използва експертна карта, която се състои от шест въпроса. Експертите дават оценката си по тристепенна скала: ниска степен; средна степен; висока степен. Анализът на резултатите от експертната оценка показва, че експертите оценяват в средна и висока степен възможността за прилагане на коучинг умения в обучението по технологии и предприемачество.

Ключови думи: коучинг, експертна оценка, обучението по технологии и предприемачество

1. УВОД

Коучингът е ново направление в педагогическата теория и практика. В литературата все още не съществува еднозначно определение за коучинг. Мерилин Аткинсон определя целта на коучинга като подпомагане на хората да открият и изживеят истинската си цел. разкрие (Маринова, 2020).

van Nieuwerburgh и J. Campbell приемат, че коучингът в образованието е „индивидуален разговор, фокусиран върху подобряването на обучението и развитието чрез повишаване на самоосъзнаването и чувството за лична отговорност, където коучът улеснява самоуправляващото се обучение на коучвания чрез разговор, активно слушане и подходящо предизвикателство в климат на подкрепа и насърчаване“ (van Nieuwerburgh, and Barr, 2016).

Основният извод, който може да се направи, че коучинга в образованието се свързва с коучинг уменията за активно слушане, задаване на въпроси, проява на интерес към учениците, създаване на подкрепящата среда, даване на обратна връзка с цел повишаване на самосъзнанието и отговорността на учениците.

2. ИЗЛОЖЕНИЕ

Затова целта на настоящото изследване е експерти в областта на коучинга и обучението по технологии и предприемачество да дадат оценката си за възможностите на приложение на коучинг уменията в обучението по предмета.

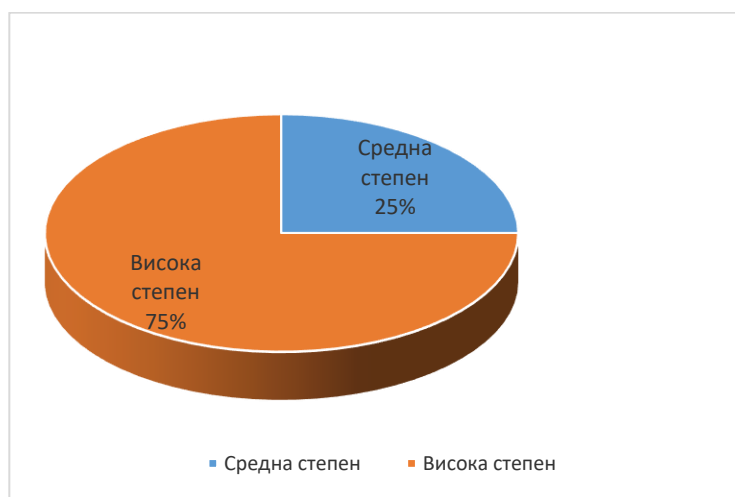
Особеност на обучението по технологии и предприемачество спрямо останалите общообразователни предмети е неговия интегративен и практико-приложен характер. (Книга за учителя по технологии и предприемачество 7. клас) Именно тази особеност дава основание в обучението по предмета да се приложи

коучинг технология, с цел формиране на кариерни нагласи за проучване и планиране на професия и образование.

Проведеното изследване има за цел да получи оценката на експерти за прилагане на коучинг умения в обучението по технологии и предприемачество за формиране на кариерни нагласи за планиране и проучване. Проучено е мнението на 20 експерта за прилагането на коучинг умения в обучението по Технологии и предприемачество в VII, VIII, IX клас. За участие в експертната оценка са подбрани лица със специални познания и квалификация, от които в областта на коучинга – 4 експерта, педагогически специалисти – 12 експерта и експерти на академична длъжност – 4.

Анализът на резултатите от оценката на експертите е представено чрез диаграми за всеки въпрос.

Фигура 1. В каква степен уменията на учителя да задава провокиращи мисленето въпроси биха повлияли върху формирането на кариерни нагласи на учениците?

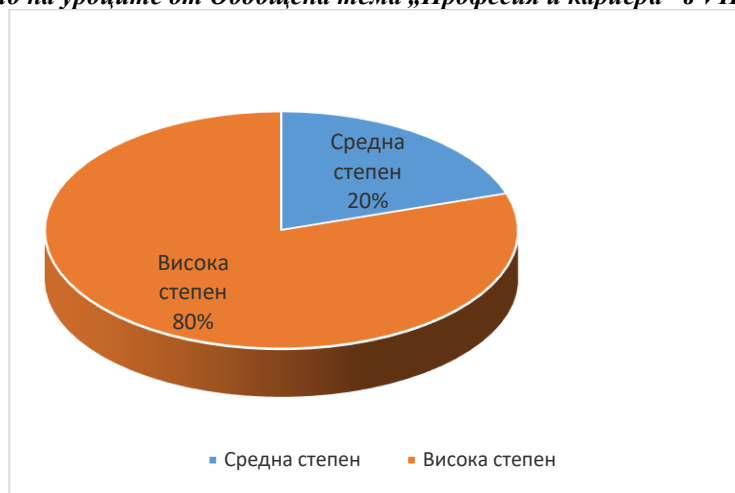

Източник: Експертна карта

Умението да се задават въпроси е едно от най-важните в коучинга. Въпросът дава насока на разговора и оказва влияние върху мисленето на човека, като целта е да се разкрие информация, която преди това не е била достъпна на съзнателно ниво. В коучинга под правилно формулиран въпрос се разбира въпросът, който е ясен, кратък, директен, който насърчава към действие или вземане на решение, т.е. въпрос, който ще повлияе, но няма да наложи контрол. (Стар, 2016) Коучинг въпросите са отворени въпроси, които изискват подробен отговор и засилват осъзнаването и отговорността в коучинг процеса. Започват с думи „Какво“, „Как“, „Кой“, „Къде“, „Колко“. С въпроса „Защо“ трябва да се внимава, защото може да предизвика чувство, че обвиняваш или нападаш своя събеседник. (Петкова, 2023)

Данните от изследването на експертните оценки за уменията на учителя да задава провокиращи мисленето въпроси показва, че 25 % от тях са на мнение, че въпросите ще повлияят в „средна степен“ на кариерните нагласи на учениците, а 75 % от тях, считат че въпросите провокиращи мисленето ще повлияят във „висока степен“ върху кариерните нагласи на учениците.

Фигура 2. В каква степен умението за слушане ще помогне на учителя в позицията му на коуч при преподаването на уроците от Обобщена тема „Професия и кариера” в VII, VIII, IX клас?

Източник: Експертна карта

Слушането е значим компонент за цялостно реализиране на взаимодействието с учениците. Особеностите на слушането в педагогическото общуване се свързва с очакването учителят повече да говори, да бъде източник на информация, а учениците да слушат. В стремежа си да кажат възможно повече важни неща от преподаваната научна област, те прехвърлят границата на допустимото възприемане на количеството информация за определено време и превръщат комуникацията в еднопосочна. Говореното получава превес над слушането т.е. учителя говори на учениците, но не и с учениците, трудно достига до диалог и на практика няма поле за превръщането им в активни субекти в обучението. (Цветанска, 2022)

Умението за слушане на различни нива е едно от най-важните умения в коучинга. Според Henry and Karen Kimsey-House, съществуват три нива на слушане в коучинга:

При слушане на ниво едно „вътрешно слушане“, основният акцент на слушателя е върху собствените му мисли, мнения, преценки и чувства. Слушателят свързва думите, които чува, със своите преживявания или нужди. При слушане на ниво две „активно слушане“, вниманието на слушателя е изцяло насочено към говорещия и към разговора. Това означава не само да се чува какво се казва, но и да се забелязва как се казва. Включва обръщане на внимание на тона на гласа, езика на тялото и изражението на лицето. Това е и концепцията за емпатично слушане, включително перифразиране и отразяване на думите на говорещия. Слушателят може да изолира всяко разсейване от околната среда, а така също от собствените си мисли. Това му позволява да се настрои към значението на думите, да избере начин да отговори и да оцени ефекта от отговора върху говорещия. При слушане на ниво три „глобално слушане“, се внася изцяло ново състояние на осъзнатост в разговора. Ниво три включва ниво две плюс използване на интуицията и отвореност за получаване на повече информация под всякаква форма, под която тя се представя. Това означава нагласа не само към разговора, но и към околната среда. (Henry and Karen Kimsey-House, 2011)

Оценките на експертите, че умението за слушане ще помогне на учителя при преподаването на уроците от Обобщена тема „Професия и кариера” показва, че според 20% от експертите то е „в средна степен”, според 80 % е „висока степен” (Фиг.2)

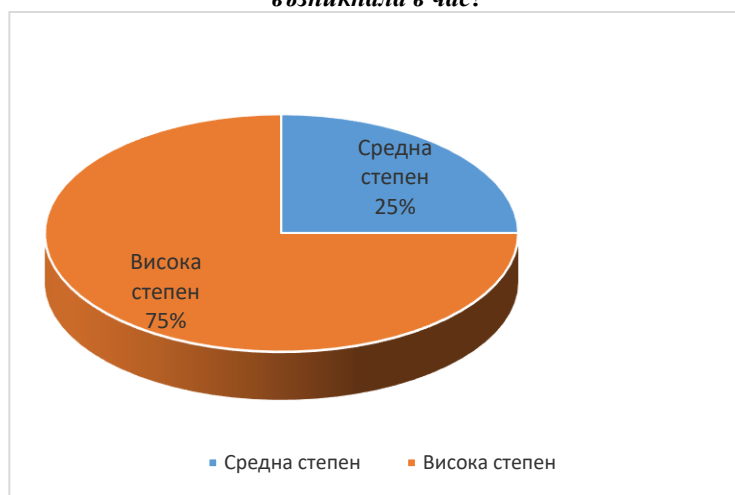
Фигура 3. В каква степен проявата на искрен интерес от учителя към учениците, ще направи вътрешната образователна среда позитивна и подкрепяща?

Източник: Експертна карта

Проявата на искрен интерес в коучинга се свързва с изграждане на т.нар. доверителни отношения. Това означава учителя да подходи индивидуално към всеки ученик според начина, по който преработва информацията. Или това е начинът, по който индивидът използва сетивата си, за да мисли или начинът, по който обработва информацията чрез сетивата си. Коучингът има диалогичен характер, той е специфичен вид разговор. Важното в този разговор е, че той е недириктивен, което означава, че коучът не насочва, не инструктира, не съветва, не предполага. Характерно за общуването в коучинга е, че става въпрос за сътрудничество, а не за конкуриране. Това е разговор, който предизвиква мисленето и въображението, вдъхновява и мотивира (van Nieuwerburgh and Barr, 2016). Оценката на всички експертите е във „висока степен“ и показва, че проявата на искрен интерес от учителя към учениците ще направи вътрешната образователна среда позитивна и подкрепяща. (Фиг. 3)

Фигура 4. В каква степен интуицията на учителя ще помогне за справяне с конкретна ситуация възникнала в час?

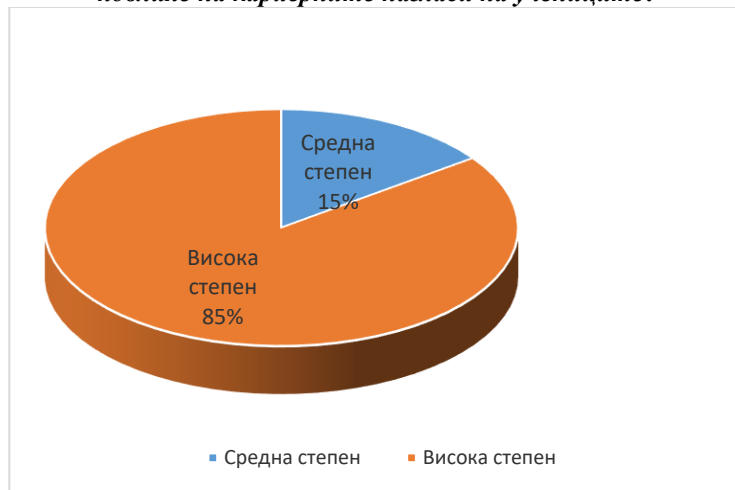

Източник: Експертна карта

Според Джули Стар, „интуицията е достъп до потенциала на мозъка, който ни позволява да получаваме информация и инструкции от дълбините на нашето съзнание. Чрез интуицията имаме достъп до огромни съоръжения за съхранение на опит, знания и мъдрост и ние стигаме до тях по такъв начин, който се противопоставя на логиката. Тя достига до нас като мисли, чувства, усещания, въображения, звуци или различни комбинации. Изглежда, че интуицията е функция както на нашето тяло, така и на нашето

съзнание.“ (Стар, 2016) Оценката на експертите относно интуицията на учителя за справяне в конкретна ситуация възникнала в час е 25 % от експертите оценяват в „средна степен“, а 75% във „висока степен“. (Фиг. 4)

Фигура 5. В каква степен влизането на учителя в ролята на подкрепящ и даващ обратна връзка ще повлияе на кариерните нагласи на учениците?

Източник: Експертна карта

Даването на обратна връзка е следващото ключово умение на учителя в коучинг позиция. Обратната връзка има силата да трансформира всяка класна стая от култура на подчинение в култура на учене, като същевременно подобрява самосъзнанието и стимулира развитието на учениците. Като използва целенасочено езика на ученето в класната стая, учителят създава култура на уязвимост, насърчава поемането на рискове, намалява конкуренцията и изгражда увереност у своите ученици. Извършването на прости промени, като например говорене за следващите стъпки вместо за това, което не е правилно, индивидуални разговори с всеки ученик за текущото му ниво на знания и умения помага за трансформирането на културата. Културата се създава чрез избора на езикови средства от учителя. (Hillman, Stalets, 2019)

Разпределението на оценките на експертите за ролята на учителя като подкрепящ и даващ обратна връзка, показва, че според 15 % от експертите тази роля на учителя ще повлияе в „средна степен“ върху кариерните нагласи, а 85 % оценяват във „висока степен“. (Фиг. 5)

Фигура 6. В каква степен увереността на учителя в потенциала на ученика ще го мотивира да е по-успешен в училище и в живота?

Източник: Експертна карта

Убедеността на учителя в потенциала на ученика се изгражда на основата на принципите на Милтън Ериксън. Според, който всичко е наред с всички хора; човек има всички ресурси, за да постигне желаното; всяко поведение има положително намерение; промяната е неизбежна (Зотов, 2020).

Разпределението на оценките на експертите, че убедеността на учителя в потенциала на ученика ще го мотивира да е по-успешен в училище и в живота показва, че според 10% от експертите то е „в средна степен“, според 90 % е „висока степен“.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обучението по технологии и предприемачество е възможност за организиране на иновативно и интерактивно обучение (Тошева, 2022) Резултатите от едномерното разпределение, на оценките на експертите за изследване прилагането на коучинг умения в обучението по технологии и предприемачество в VII, VIII, IX клас, позволява да се направят следните изводи:

- По всички зададени въпроси. Експертите са направили оценки във „средна степен“ и „висока степен“. Нито един експерт не е направил оценка в „ниска степен“.
- Най-високо експертите оценяват проявата на искрен интерес от учителя към учениците, ще направи вътрешната образователна среда позитивна и подкрепяща, 100 % от експертите.
- Най-ниско, но в „средна степен“ експертите оценяват вярата на учителя в потенциала на учениците.

Основният извод, който се налага по отношение на резултатите от експертната карта е, че прилагането на коучинг технология на в обучението по Технологии и предприемачество е възможно и е оценено високо. Експертите дават положителна оценка.

ЛИТЕРАТУРА

- Зотов, А. (2020). Учебник по коучингу. Базовый уровень. Учебное пособие 2-е издание, дополненное, переработанное / Институт консалтинга и управления Высшая Школа Коучинга, ИСМ, с. 17-19
- Книга за учителя по технологии и предприемачество 7 клас. (2018) София: „Клет България“ ООД, с.5
- Маринова, С. (2020). Присъединете се към коучинг изкуството. <https://s.shopeee.com/Q2ZI>
- Петкова, Кр. (2023). 7 коучинг умения, които ти помагат да бъдеш по-ефективен по време на нетуъркинг. <https://s.shopeee.com/o2uU>
- Стар, Дж. (2016). Полное руководство по методам, принципам и навыкам персонального коучинга, /Пер. с англ. – Москва: Претекст, с. 102, 107-108 ISBN 978-5-98995-108-6
- Тошева, Е. (2022). ОБУЧЕНИЕ ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ОБЛАЧНА СРЕДА. Монография. УИ "Неофит Рилски" -Благоевград, ISBN 978-954-00-0324-5
- Цветанска, С. (2022). Механизми на убеждаване в педагогическата комуникация. Сп. „Реторика и комуникации“, брой 52, ISSN 1314-4464 с. 67-77
- Henry Kimsey-House, Karen Kimsey-House & Phillip Sandahl (2011). CO-ACTIVE COACHING Changing Business, Transforming Lives THIRD EDITION, p. 63-69, 87
- Hillman, G., & Stalets, M. (2019). Coaching your classroom. How to Deliver Actionable Feedback to Students. p.5
- van Nieuwerburgh, C., & Barr, M. (2016). Pre-publication copy of: “Coaching in Education”, The SAGE Handbook of Coaching. Sage, p.2 <https://2cm.es/QIK->